

We Lwowie, dnia 10. grudnia 1901.

Alleg. 76

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie petycji gminy kat. Dobra szlachecka i Dobra rustykalna o wydzielenie z okręgu sądowego w Birczy i Starostwa w Dobromilu, a przyłączenie do okręgu sądowego i politycznego w Sanoku.

Wysoki Sejmie!

O to wydzielenie wniosła na dniu 3. kwietnia 1899, petycję do Wysokiego Sejmu przez Wydział krajowy najpierw gmina Dobra szlachecka. — Wynik przeprowadzonego przez Wydział krajowy dochodzenia wykazał, że przeciw temu wydzieleniu oświadczyła się odmownie Rada powiatowa w Dobromilu na posiedzeniu z 4. sierpnia 1899, a to z powodu ubytku w dochodach, jakieby z tego powiat doznał. Następnie i wyższy sąd krajowy we Lwowie, odezwą z 2. listopada 1899 L. 18.001 — idąc za opinią sądu powiatowego w Birczy i sądu obwodowego w Sanoku, mimo, że sąd powiatowy w Sanoku kategorycznie wtedy za uwzględnieniem prośby gminy Dobra szlachecka się oświadczył — nie zalecał przychylenia się do prośby petycyonującej gminy Dobra szlachecka z powodu, że zmiana okręgu musiałaby równocześnie obejmować i gminę Dobra rustykalna, która stanowi wraz z gminą Dobra szlachecka jedną gminę katastralną, gmina zaś Dobra rustykalna wtedy jednak tej zmiany nie żądała i w tym względzie petycji do Wysokiego Sejmu nie wносиła.

Stan rzeczy się zmienił, gdy na dniu 11. stycznia 1900, wniosła i gmina Dobra rustykalna prośbę do Wydziału krajowego, a następnie na dniu 30. marca 1900 petycję do Wysokiego Sejmu o to wydzielenie. Wprawdzie Rada powiatowa w Dobromilu konsekwentnie do swej uchwały z 4. sierpnia 1899, powziętej z powodu petycji gminy Dobry szlacheckiej z 5. kwietnia 1899 o to wydzielenie — oświadczyła się również uchwałą z 18. grudnia 1900 odmownie i z powodu petycji gminy Dobra rustykalna, przeciw wydzieleniu obu tych gmin t. j. Dobry rustykalnej i szlacheckiej z okręgu sądowego w Birczy i Starostwa w Dobromilu i wcieleniu ich do Sanoka; wprawdzie sąd powiatowy w Birczy i sąd obwodowy w Sanoku, a nawet na teraz i sąd powiatowy w Sanoku, w swych sprawozdaniach do wyższych władz sądowych

oświadczyły się przeciw uwzględnieniu życzeniu gmin Dobra rustykalna i Dobra szlachecka o to wydzielenie, jednak wyższy c. k. sąd krajowy we Lwowie, odezwał z 4. czerwca 1901 L. 8.623 oznajmił Wydziałowi krajowemu, że do opinii tych się nie przyłącza i wbrew tym opiniom oświadczył się za uwzględnieniem wniesionych petycji, a to głównie z powodu, że obecnie odpadły względy, dla których c. k. wyższy sąd krajowy w odezwie z dnia 21. listopada 1899 L. 18.001 wtedy odmownie się oświadczył.

Mianowicie wtedy, jak to już na wstępie zaznaczyliśmy, c. k. wyższy sąd krajowy głównie z tego powodu oświadczył się przeciw uwzględnieniu petycji gminy Dobra szlachecka o to wydzielenie, że zmiana okręgów musiałaby obejmować także gminę Dobra rustykalna, która wówczas o wydzielenie z okręgu sądowego w Birczy i przyłączenie do okręgu sądowego w Sanoku wcale nie prosiła, a stanowiła jedność terytoryalną z gminą Dobra szlachecka i jedną księgą gruntową jest z nią objętą.

Gdy jednak później gmina Dobra rustykalna do petycji gminy Dobra szlachecka się przyłączyła, c. k. wyższy sąd krajowy, z uwagi, że sprawa przyłączenia tych gmin do okręgu c. k. sądu powiatowego w Sanoku, ze stanowiska manipulacji sądowej obecnie żadnych nie nastręcza zasadniczych trudności, postanowił oświadczyć się za przychylnem załatwieniem petycji gmin Dobra szlachecka i rustykalna, oznajmiając, że do zajęcia tego stanowiska skłania wyższy sąd krajowy ponadto wzgląd na istotną korzyść, jaka z żądanej zmiany wpłynie dla mieszkańców petycyonujących gmin, — albowiem pominąwszy już wzgląd na bliższe oddalenie z gmin Dobra szlachecka i Dobra rustykalna do Sanoka, jak do Birczy, niemniej wzgląd na to, że droga z gmin tych prowadząca do Birczy jest w złym stanie i dla udających się do sądu, szczególnie w porze zimowej i większych opadów nader uciążliwą, tudzież, że przez przydzielenie gmin Dobra rustykalna i szlachecka do c. k. sądu powiatowego w Sanoku cały ruch handlowy z tych gmin skierowanym zostanie do Sanoka, gdzie proszący znajdują łatwiejszy i korzystniejszy rynek zbytu dla swych płodów, jak w Birczy lub Dobromilu i dalej zauważyć należy wedle oznajmienia c. k. wyższego sądu krajowego w powołanej odezwie, że w niedalekiej, bo tylko o 3-5 kilometra od gmin Dobra szlachecka i Dobra rustykalna oddalonej Tyrawie wołoskiej, leżącej w okręgu sądu powiatowego w Sanoku — zaprowadzone są i faktycznie 15. każdego miesiąca odbywają się roki sądowe, na których w razie korzystnego załatwienia wniesionych petycji — będzie mogło brać udział także przeszło 1½ tysiąca mieszkańców licząca ludność petycyonujących gmin, co by kosztą postępowania sądowego obniżyło i ułatwiło kontakt szukających pomocy lub porady prawnej mieszkańców gmin Dobra szlachecka i rustykalna ze sądem i na szybki tok czynności sądowych korzystnieby wpłynęło.

Przytem dodaje c. k. wyższy sąd krajowy, że jakkolwiek mieszkańcy petycyonujących gmin w razie przychylnego załatwienia ich petycji, — udając się do Sanoka, mieliby do przebycia rzekę San, to pomimo tego dostęp do sądu utrudnionym nie będzie, ileż gmina Dobra szlachecka i rustykalna w razie wyższego stanu wody korzystać mogą z promu w sąsiednim miasteczku Mrzygłodzie istniejącego, a w wypadku nieczęstych zresztą wylewów bitym gościńcem na Tyrawę wołoską i mostem na Sanie łatwiej się dostaną do sądu w Sanoku, aniżeli uciążliwą drogą do Birczy. W końcu oznajmia c. k. wyższy sąd krajowy, że przez przyłączenie gmin Dobra szlachecka i Dobra rustykalna do sądu powiatowego w Sanoku, agendy tegoż sądu nadmier nie nie wzrosną i ze względów administracji sądowej nie zachodzą przeszkody do uwzględnienia wniesionych petycji.

Przedstawiony w ten sposób przez wyższy c. k. sąd krajowy stan rzeczy zgodny jest w zupełności ze stanem przedstawionym w petycyach wniesionych do Wysockiego Sejmu przez gminę Dobra szlachecka na dniu 5. kwietnia 1899 i gminy Dobra rustykalna na dniu 30. marca 1900 L. 540.

Wydział krajowy podziela w zupełności zapatrywania wyższego sądu krajowego we Lwowie na tę sprawę i oświadcza się również z powodów powyżej naprowadzonych za uwzględnieniem wniesionych petycji gminy Dobra szlachecka i Dobra rustykalna i dlatego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wyraża w myśl ustawy z 11. czerwca 1868 l. 59 Dz. p. p. c. k. Rządowi opinię, że w interesie kraju i stron interesowanych leży wydzielenie gmin katastralnych Dobra szlachecka i Dobra rustykalna wraz z obszarami dworskimi tych gmin z okręgu sądowego w Birczy i Starostwa w Dobromilu, a przyłączenie do okręgu sądowego i Starostwa w Sanoku.

Z Rady Wydziału kraj. Król. Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Ks. Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Damian Sawczak w. r.

Członek Wydziału krajowego.

